

Datum 2022-12-16

FI dnr 21-23810

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
Tel +46 8 408 980 00
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Föreskrifter om en paneuropeisk privat pensionsprodukt

Sammanfattning

En ny EU-förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)¹, nedan EU-förordningen, gör det möjligt för finansiella företag att tillhandahålla och förmedla en inom EU standardiserad privat pensionsprodukt för långsiktigt sparande, en så kallad PEPP-produkt.

I oktober 2022 beslutade regeringen om proposition 2022/23:7, En paneuropeisk privat pensionsprodukt (propositionen), som bland annat innehåller förslag till en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen (kompletteringslagen). Genom lagen utses Finansinspektionen till behörig myndighet enligt förordningen. Riksdagen antog den 7 december 2022 regeringens förslag i propositionen. Finansinspektionen har genom förordningen (2022:1765) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt) fått bemyndigande att meddela föreskrifter om bland annat krav på kunskap och kompetens vid rådgivning om PEPP-produkter samt om tillsynsrapportering.

Mot denna bakgrund beslutar Finansinspektionen nya föreskrifter, Finansinspektionens föreskrifter om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-föreskrifterna). De kompletterar bestämmelser i EU-förordningen,

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

kommissionens delegerade förordning², kommissionens genomförandeförordning³ och kompletteringslagen (PEPP-regleringen).

Finansinspektionen ändrar också vissa befintliga föreskrifter på så sätt att det tas in upplysningsbestämmelser med hänvisning till PEPP-föreskrifterna.

Föreskrifterna och ändringarna träder i kraft den 1 januari 2023.

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/896 av den 24 februari 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 vad gäller ytterligare information som ska lämnas i syfte att uppnå konvergens i tillsynsrapporteringen.

³ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/897 av den 4 mars 2021 om fastställande av tekniska genomförandestandarder för tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 med avseende på formatet för tillsynsrapportering till behöriga myndigheter och samarbete och informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Bakgrund och målet med regleringen	4
1.2	Nuvarande och kommande regelverk	7
1.3	Regleringsalternativ	8
1.4	Rättsliga förutsättningar	9
1.5	Ärendets beredning	10
2	Motivering och överväganden	10
2.1	Tillämpningsområde och definitioner	10
2.2	Krav på kunskap och kompetens vid rådgivning	11
2.3	EU-gemensam tillsynsrapportering	18
2.4	Bemyndiganden som Finansinspektionen för närvarande inte utnyttjar	21
2.5	Följdändringar i andra föreskrifter	23
2.6	Ikraftträdande och övergångsbestämmelser	24
3	Konsekvenser	25
3.1	Konsekvenser för samhället och konsumenterna	25
3.2	Konsekvenser för företagen	26
3.3	Konsekvenser för Finansinspektionen	33

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund och målet med regleringen

EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt)⁴, EU-förordningen, är en ny reglering av en inom EU standardiserad privat pensionsprodukt för långsiktigt sparande, en så kallad PEPP-produkt. Produkten utgör ett komplement till statliga pensioner, tjänstepensioner och nationella system för privat pensionssparande. Förordningen syftar också till att skapa förutsättningar för ett ökat frivilligt privat pensionssparande, att ge sparare fler valmöjligheter samt att ge mer flexibla och konkurrenskraftiga privata pensionsprodukter på den inre marknaden.

Ett företag som har tillstånd att utveckla en PEPP-produkt och att distribuera denna produkt kallas PEPP-sparinstitut (se artikel 2.15 i EU-förordningen). Följande företag kan ansöka om registrering av en PEPP-produkt i Sverige:

- försäkringsföretag med tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse,
- kreditinstitut,
- värdepappersbolag som tillhandahåller portföljförvaltning,
- fondbolag, och
- AIF-förvaltare.

Ett företag som distribuerar PEPP-produkter som det inte självt har utvecklat kallas PEPP-distributör. Bland annat försäkringsförmedlare och värdepappersföretag med tillstånd för investeringsrådgivning får distribuera PEPP-produkter (se artikel 2.16 i förordningen). PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer kallas i denna promemoria gemensamt för företag.

Regeringen beslutade den 27 oktober 2022 om proposition 2022/23:7, En paneuropeisk privat pensionsprodukt (propositionen), som bland annat innehåller förslag till en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen (kompletteringslagen). Riksdagen antog förslagen i propositionen den 7 december 2022. Av kompletteringslagen framgår att Finansinspektionen utses till behörig myndighet enligt EU-förordningen. Regeringen har därefter beslutat förordningen (2022:1765) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt), nedan kallad kompletteringsförordningen. I kompletteringsförordningen har regeringen

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 av den 20 juni 2019 om en paneuropeisk privat pensionsprodukt (PEPP-produkt).

bemyndigat Finansinspektionen att meddela föreskrifter om bland annat vilka krav på kunskap och kompetens som ska gälla för den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter för ett företags räkning och om den information som ett PEPP-sparinstitut ska lämna enligt artikel 40.1 i EU-förordningen.

Finansinspektionen beslutar därför om föreskrifter som konkretiserar de krav på kunskap och kompetens som den som ger rådgivning om PEPP-produkter ska ha. Föreskrifterna anger också när och hur ett PEPP-sparinstitut ska lämna information till inspektionen och i viss mån omfattningen av denna information. Finansinspektionen beslutar även om upplysningsbestämmelser som tas in i vissa befintliga föreskrifter.

1.1.1 Kunskap och kompetens vid rådgivning

Av artikel 34 i EU-förordningen framgår vilka krav som ställs på rådgivning om PEPP-produkter. Ett företag ska säkerställa och på begäran visa för den behöriga myndigheten att de fysiska personer som ger rådgivning om PEPP-produkter har den kunskap och kompetens som krävs för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt förordningen. Varje medlemsstat ska offentliggöra de kriterier som använts för att bedöma denna kunskap och kompetens (se artikel 34.6).

Utöver det allmänna krav som finns i EU-förordningen på företagen att säkerställa att de personer som lämnar rådgivning har tillräcklig kunskap och kompetens krävs, enligt propositionen, mer detaljerade bestämmelser som konkret beskriver vilken kunskap och kompetens en rådgivare ska ha. Av propositionen framgår att sådana bestämmelser ska införas på lägre nivå än lag (se prop. 2022/23:7 s. 101 och 1 kap. 10 § kompletteringslagen).

Värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare och kreditinstitut som är PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer, ska när de distribuerar PEPP-produkter följa de nationella bestämmelser som bland annat genomför artikel 25.1 i Mifid 2-direktivet.⁵ Det följer av artikel 23.1 b och c i EU-förordningen. Bestämmelsen i Mifid 2 har genomförts i svensk rätt genom 8 kap. 15 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden och 4 kap. 3–6 §§ Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse (värdepappersföreskrifterna). Föreskrifterna innehåller krav på vilken

⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/65/EU av den 15 maj 2014 om marknader för finansiella instrument och om ändring av direktiv 2002/92/EG och av direktiv 2011/61/EU.

kunskap och kompetens de fysiska personer som tillhandahåller investeringsrådgivning för ett värdepappersinstituts räkning ska ha. Med kunskap avses teoretiska kunskaper och med kompetens avses praktisk erfarenhet.⁶ Hänvisningarna i artikel 23.1 b och c i EU-förordningen gör alltså att de uppräknade företagen ska följa bestämmelser i värdepappersföreskrifterna om kunskap och kompetens vid rådgivning om PEPP-produkter. Motsvarande gäller dock inte för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som är försäkringsföretag eller försäkringsförmedlare.

1.1.2 EU-gemensam tillsynsrapportering

Ett PEPP-sparinstitut ska enligt artikel 40.1 i EU-förordningen, utöver den information som företaget ska lämna enligt relevant sektorslagstiftning, lämna den information som är nödvändig för tillsynen enligt förordningen till sin behöriga myndighet. Informationen ska i tillämpliga fall omfatta de uppgifter som myndigheten behöver för att kunna bedöma institutets bolagsstyrningssystem, den verksamhet det bedriver, de värderingsprinciper som det tillämpar i solvenssammanhang, samt dess riskexponering, riskhanteringssystem, kapitalstruktur, kapitalbehov och kapitalförvaltning. Informationen ska även lämnas för att de behöriga myndigheterna ska kunna fatta lämpliga beslut i sitt tillsynsarbete.

Den behöriga myndigheten ska, utöver de befogenheter som den har enligt nationell rätt, också ha befogenhet att fastställa art, omfattning och format som avser den information som anges i artikel 40.1 och som myndigheten kräver att ett PEPP-sparinstitut ska lämna vid i förväg fastställda tidpunkter, när en i förväg fastställd händelse inträffat eller vid en förfrågan om ett PEPP-sparinstituts situation (artikel 40.2 a).

Av bemyndigandet i 8 kap. 5 § kompletteringslagen framgår att regeringen, eller den myndighet som regeringen bestämmer, får meddela föreskrifter om information som ett PEPP-sparinstitut ska lämna enligt artikel 40.1 i EU-förordningen. Avsikten är att bemyndigandet ska göra det möjligt att meddela föreskrifter om arten, omfattningen och formatet för den information som anges i artikel 40.1 (jfr artikel 40.2 a i förordningen).⁷

⁶ Se Finansinspektionens beslutspromemoria Nya värdepappersföreskrifter med anledning av Mifid 2 och Mifir, FI dnr 15-1725, s. 22.

⁷ Propositionen s. 146 f.

Kommissionen har i en delegerad förordning⁸ (den delegerade förordningen) förtydligat vilken ytterligare information som ska lämnas enligt artikel 40.1–40.5 i EU-förordningen. Kommissionen har också i en genomförandeförordning⁹ (genomförandeförordningen) fastställt tekniska genomförandestandarder om formatet för tillsynsrapporteringen till behöriga myndigheter.

Vidare har Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) tagit fram riktlinjer för tillsynsrapportering.¹⁰ Riktlinjerna riktar sig till behöriga myndigheter och PEPP-sparinstitut och syftar till att säkerställa en gemensam, enhetlig och konsekvent tillämpning av artikel 40.2 a i EU-förordningen. Av artikel 16.3 i Eiopa-förordningen¹¹ framgår att finansinstitut med alla tillgängliga medel ska söka följa riktlinjer från Eiopa. Finansinspektionen bedömer dock att det för att ytterligare säkerställa en enhetlig rapportering från PEPP-sparinstituten finns skäl att meddela bindande föreskrifter som konkretiserar delar av det som regleras i Eiopas riktlinjer om tillsynsrapportering. Inspektionen beslutar därför föreskrifter om omfattningen av den kvalitativa rapporteringen, tidsfrister, intervaller för rapporteringen samt hur informationen ska lämnas in.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

Försäkringsföretag, värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare och kreditinstitut kommer att kunna utveckla och distribuera PEPP-produkter. Dessutom kommer försäkringsförmedlare att kunna distribuera PEPP-produkter. Alla dessa företag omfattas redan av sektorsspecifik rörelse-reglering med bland annat krav på kunskap och kompetens vid investerings-

⁸ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/896 av den 24 februari 2021 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 vad gäller ytterligare information som ska lämnas i syfte att uppnå konvergens i tillsynsrapporteringen.

⁹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2021/897 av den 4 mars 2021 om fastställande av tekniska genomförandestandarder för tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 med avseende på formatet för tillsynsrapportering till behöriga myndigheter och samarbete och informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och med Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten.

¹⁰ Riktlinjer för tillsynsrapportering om PEPP-produkten, Eiopa-21/260, 2021-03-31.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG.

rådgivning eller försäkringsdistribution samt av regler om tillsynsrapportering.¹²

Genom EU-förordningen införs en ny europeisk sparprodukt för långsiktigt sparande. Det finns således inte någon befintlig lagstiftning som uttryckligen reglerar vad som ska gälla för denna produkt. I förordningen finns bland annat särskilda regler om krav på kunskap och kompetens för den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter och regler om tillsynsrapportering (se avsnitten 1.1.1 och 1.1.2). Det är i dessa delar som Finansinspektionen nu beslutar kompletterande föreskrifter (PEPP-föreskrifterna).

1.3 Regleringsalternativ

1.3.1 Kunskap och kompetens

EU-förordningen innehåller relativt detaljerade regler om den rådgivning som företagen ska tillhandahålla en potentiell kund (PEPP-sparare eller sparare) innan ett PEPP-avtal ingås (artikel 34.1–34.5). Det framgår bland annat att företagen med utgångspunkt i de uppgifter som har begärts från den presumtiva spararen ska specificera hans eller hennes pensionsrelaterade krav och behov, samt ge en objektiv och begriplig information om produkten så att personen kan fatta ett välgrundat beslut (jfr artikel 34.1 i EU-förordningen). Det är av stor vikt att de fysiska personer som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter (rådgivare) har den kunskap och kompetens som krävs för att uppfylla skyldigheterna enligt förordningen. EU-förordningen innehåller inga uttryckliga bestämmelser om kunskap och kompetens. Som framgår i avsnitt 1.1.1 följer det av artikel 23 i förordningen att bestämmelserna om kunskap och kompetens i värdepappersföreskrifterna gäller för vissa företag. Dessa bestämmelser är dock inte heltäckande. Utan en reglering blir det svårare för FI att utöva tillsyn över den rådgivning som företagen tillhandahåller PEPP-spararna vilket kan försämra konsumentskyddet. Inspektionen anser att det inte finns något alternativ till bindande föreskrifter om kunskap och kompetens hos rådgivarna för att säkerställa att kraven på rådgivning i EU-förordningen uppfylls.

¹² Se t.ex. Finansinspektionens föreskrifter (2018:10) om försäkringsdistribution och värdepappersföreskrifterna.

1.3.2 EU-gemensam tillsynsrapportering

Som nämns i avsnitt 1.1.2 har Eiopa tagit fram riktlinjer för tillsynsrapportering om PEPP-produkten. Enligt Finansinspektionen jämföras riktlinjer från Eiopa, liksom riktlinjer från övriga europeiska tillsynsmyndigheter på finansmarknadsområdet som riktar sig till behöriga myndigheter eller finansmarknadens aktörer, med svenska allmänna råd.¹³ Det beror på att artikel 16.3 i de olika Esa-förordningarna¹⁴ medför att behöriga myndigheter och finansmarknadsaktörer med alla tillgängliga medel ska söka följa de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer. Förbudet mot dubbelreglering eller utfyllnad av regleringen gäller inte i fråga om riktlinjer. Under förutsättning att Finansinspektionen har ett bemyndigande att meddela föreskrifter finns det därför inget som hindrar att inspektionen omarbetar riktlinjerna till bindande föreskrifter.

Inspektionen anser att det finns ett behov att meddela föreskrifter som motsvarar delar av riktlinjerna för tillsynsrapportering om PEPP-produkten för att säkerställa en enhetlig och konsekvent tillsynsrapportering som möjliggör en effektiv tillsyn över PEPP-sparinstituten. Utan en reglering skulle det vara svårare för FI att säkerställa en effektiv tillsyn, något som skulle kunna vara negativt för konsumentskyddet. Det finns därför inte något alternativ till bindande föreskrifter.

1.4 Rättsliga förutsättningar

Som nämns i avsnitt 1.1 har Finansinspektionen fått bemyndiganden att meddela föreskrifter om kunskap och kompetens och tillsynsrapportering i kompletteringsförordningen (se 2 § 1 och 5).

¹³ Finansinspektionens promemoria Genomförande av de europeiska tillsynsmyndigheternas riktlinjer och rekommendationer, diarienummer 12-12289, daterad den 8 februari 2013.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska bankmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/78/EG, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1094/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/79/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1095/2010 av den 24 november 2010 om inrättande av en europeisk tillsynsmyndighet (Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten), om ändring av beslut nr 716/2009/EG och om upphävande av kommissionens beslut 2009/77/EG.

1.5 Ärendets beredning

En extern referensgrupp med representanter från Fondbolagens förening, Svenska bankföreningen, Svensk försäkring och Svenska försäkringsförmedlares förening fick möjlighet att lämna synpunkter på en översiktlig redogörelse för de planerade föreskrifterna vid ett möte som hölls i januari 2022.

Finansinspektionen remitterade ett förslag till föreskrifter den 16 juni 2022. 13 remissinstanser har svarat på remissen, varav fyra har meddelat att de avstår från att yttra sig. Majoriteten av de remissinstanser som har svarat på remissen har tillstyrkt förslaget eller inte haft några synpunkter på det. Inspektionen har tagit emot en synpunkt på förslaget som behandlas i avsnitten 2.2.1 och 3.2.2.1.

2 Motivering och överväganden

2.1 Tillämpningsområde och definitioner

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna ska gälla för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer. Termer och uttryck i föreskrifterna ska ha samma betydelse som i EU-förordningen och kompletteringslagen.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: Föreskrifterna ska gälla för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer. De innehåller bestämmelser med mer detaljerade krav på dels kunskap och kompetens hos den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter, dels sparinstitutens tillsynsrapportering. Föreskrifterna kompletterar EU-förordningen, kompletteringslagen, kommissionens delegerade förordning och genomförandeförordningen (1 kap. 1 och 2 §§).

Termer och uttryck i föreskrifterna har samma betydelse som i EU-förordningen och kompletteringslagen (1 kap. 3 §).

2.2 Krav på kunskap och kompetens vid rådgivning

2.2.1 Enhetliga regler om kunskap och kompetens

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelserna om kunskap och kompetens i 4 kap. 3–6 §§ värdepappersföreskrifterna ska gälla även för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som är försäkringsföretag eller försäkringsförmedlare.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det. *Finansförbundet* har påpekat att PEPP-specifik kompetens och erfarenhet måste uppnås av finansanställda för att kraven i regelverket ska vara uppfyllda.

Finansinspektionens skäl: Det är viktigt att presumtiva PEPP-sparare får den information som krävs för att de ska kunna fatta välgrundade beslut om sitt sparande. Ur ett konsumentskyddsperspektiv är det därför av stor vikt att den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter har tillräcklig kunskap och kompetens för att uppfylla kraven enligt EU-förordningen. Det är företagen som ska säkerställa att rådgivarna uppfyller de krav som anges i föreskrifterna (jfr artikel 34.6 i EU-förordningen).

Som nämns i avsnitt 1.1.1 följer det direkt av EU-förordningen att PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som är värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare och kreditinstitut ska följa de bestämmelser om kunskap och kompetens som anges i 4 kap. 3–6 §§ värdepappersföreskrifterna vid rådgivning om PEPP-produkter (se artikel 23.1 b och c i förordningen, som hänvisar till artikel 25.1 i Mifid 2, som i sin tur har genomförts i svensk rätt genom de nämnda bestämmelserna i värdepappersföreskrifterna). Finansinspektionen bedömer att det, för tydlighetens skull, bör föras in en upplysningsbestämmelse om detta i PEPP-föreskrifterna (2 kap. 1 § första stycket).

Av 4 kap. 3 § värdepappersföreskrifterna framgår vilka krav på kunskap och kompetens som den som lämnar investeringsrådgivning måste uppfylla. I 4 och 5 §§ samma kapitel finns krav på kunskapstest och uppföljning. I 6 § finns bestämmelser om hur kraven på kompetens ska uppfyllas. Det är nödvändigt att göra vissa anpassningar av bestämmelserna i

värdepappersföreskrifterna för att de ska kunna tillämpas i fråga om rådgivning om PEPP-produkter. Dessa frågor behandlas i avsnitt 2.2.2.

Det följer dock inte av EU-förordningen att även PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som är försäkringsföretag eller försäkringsförmedlare ska tillämpa värdepappersföreskrifterna. Artikel 23 i förordningen innehåller inte heller någon hänvisning till de kunskaps- och kompetenskrav som gäller för försäkringsföretag och försäkringsförmedlare vid försäkringsdistribution (jfr artikel 23.1 a i EU-förordningen). När försäkringsföretag och försäkringsförmedlare distribuerar försäkringar omfattas de av de kunskaps- och kompetenskrav som finns i 4 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:10) om försäkringsdistribution (försäkringsdistributionsföreskrifterna). Finansinspektionen har övervägt om det är lämpligt att föreskriva att de kraven ska gälla även när det gäller rådgivning om PEPP-produkter som dessa företag tillhandahåller. Bestämmelserna i 4 kap. försäkringsdistributionsföreskrifterna liknar i flera avseenden reglerna om kunskap och kompetens i värdepappersföreskrifterna. Det finns dock vissa skillnader i både innehåll och detaljnivå. En sådan reglering skulle därför innebära att olika krav på kunskap och kompetens ställs beroende på vilken typ av företag som tillhandahåller rådgivningen om PEPP-produkten. Detta skulle i sin tur leda till att nivån på konsumentskyddet skulle variera beroende på företagstyp och till en bristande konkurrensneutralitet mellan de olika instituten och distributörerna. Finansinspektionen bedömer att detta inte skulle vara lämpligt. Utgångspunkten bör i stället vara att samma regler bör gälla för alla institut och distributörer, oavsett vilken företagstyp de tillhör (jfr prop. 2022/23:7 s. 100).

Finansinspektionen måste därmed ta ställning till om bestämmelserna i 4 kap. 3–6 §§ värdepappersföreskrifterna lämpar sig även för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som är försäkringsföretag eller försäkringsförmedlare, eller om det trots allt finns anledning att införa en annan reglering för sådana företag. Finansinspektionen gör i det avseendet följande bedömning.

Kraven på rådgivning om PEPP-produkter i artikel 34 i EU-förordningen motsvarar i flera avseenden informations- och uppförandekraven i 9 kap. lagen om värdepappersmarknaden respektive 5 kap. lagen (2018:1219) om försäkringsdistribution. Enligt alla tre regelverken ska företagen i samband med rådgivningen exempelvis inhämta uppgifter om en presumtiv kunds

krav och behov för att kunna rekommendera en produkt som är lämplig för kunden samt ge objektiv och tydlig information om de produkter som erbjuds.¹⁵ Enligt EU-förordningen och lagen om värdepappersmarknaden ska företagen också inhämta uppgifter om den presumtiva kundens investeringsmål och ekonomiska situation för att kunna rekommendera produkter som är förenliga med kundens risktolerans och förmåga att klara av förluster (se artikel 34.4 i EU-förordningen och 9 kap. 23 § lagen om värdepappersmarknaden).

För att rådgivarna ska kunna analysera uppgifter som de tar in från en presumtiv kund, och därefter rekommendera kunden en lämplig produkt, krävs det att de har relevant kunskap och kompetens. Det bör krävas likvärdig kunskap och kompetens oavsett om rådgivningen avser finansiella instrument eller PEPP-produkter. Finansinspektionen anser att de krav på kunskap och kompetens som finns i 4 kap. 3 § värdepappersföreskrifterna till stor del tillgodoser behovet av kunskap och kompetens hos fysiska personer som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter.

I 4 kap. 4 och 5 §§ värdepappersföreskrifterna ställs det krav på kunskapstest och uppföljning. Finansinspektionen anser att PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer genom kunskapstest och uppföljning enligt dessa bestämmelser på ett effektivt sätt kan säkerställa att en person uppfyller kunskapskraven och upprätthåller sin kunskapsnivå. Företagen kan även enkelt redovisa för inspektionen att personen har de kunskaper som krävs genom att visa resultatet från ett kunskapstest (jfr artikel 34.6 i EU-förordningen).

I 4 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna finns bestämmelser om hur en rådgivare kan uppfylla kraven på kompetens enligt 3 § samma kapitel. Personen kan göra det antingen genom tidigare utfört arbete, eller genom att utföra sina arbetsuppgifter under övervakning av en annan person som uppfyller kraven enligt 3 § och som tar fullt ansvar för tjänsternas utförande under en period som motsvarar minst sex månaders heltidsarbete. Som *Finansförbundet* har påpekat måste PEPP-specifik kompetens och erfarenhet uppnås av rådgivarna för att företagen ska kunna uppfylla kraven i PEPP-regelverket. Eftersom regelverket är nytt är det inledningsvis inte möjligt för rådgivarna att ha kompetens om PEPP-produkter genom tidigare utfört arbete. Kravet får då anses vara uppfyllt om en rådgivare har de

¹⁵ Se artikel 34.1 och 34.4 i PEPP-förordningen, 9 kap. 14 och 23 §§ lagen om värdepappersmarknaden och 5 kap. 11 § lagen om försäkringsdistribution.

kunskaper om PEPP-produkten som krävs enligt 3 § för att tillhandahålla rådgivningen, i kombination med erfarenhet av liknande arbetsuppgifter. Exempel på liknande arbetsuppgifter kan vara distribution av livförsäkringar med sparmoment eller försäkringsbaserade investeringsprodukter eller rådgivning om finansiella instrument.

Finansinspektionen bedömer att även bestämmelserna i 4 kap. 4–6 §§ värdepappersföreskrifterna om kunskapstest och uppföljning samt om hur kraven på kompetens kan uppfyllas till stor del tillgodose behoven av att säkerställa tillräcklig kunskap och kompetens hos fysiska personer som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter.

Inspektionen anser vidare att bestämmelserna i 4 kap. 3–6 §§ värdepappersföreskrifterna inte är onödigt betungande för de PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som är försäkringsföretag och försäkringsförmedlare. Bestämmelserna bör därför gälla även för sådana företag.

Kraven på rådgivning i EU-förordningen gäller för samtliga företag oavsett storlek och komplexitet. Finansinspektionen ser därför inte skäl att i föreskrifterna om PEPP-produkten ställa lägre krav på mindre företag. Det innebär alltså att samma regler kommer att gälla för alla typer av PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer, vilket skapar ett enhetligt konsumentskydd och en konkurrensneutralitet mellan de olika instituten och distributörerna.

2.2.2 Anpassningar av bestämmelserna om kunskap och kompetens

Finansinspektionens ställningstagande: När ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör tillämpar bestämmelserna om kunskap och kompetens i 4 kap. 3–6 §§ värdepappersföreskrifterna ska det som anges om investeringsrådgivning avse rådgivning om PEPP-produkter och det som anges om finansiella instrument i de flesta fall avse PEPP-produkter.

Den som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter ska, utöver det som följer av 4 kap. 3 § värdepappersföreskrifterna, ha tillräcklig och relevant kunskap och kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande. Bestämmelserna i 4–6 §§ samma kapitel om kunskapstest och uppföljning samt om hur kraven på kompetens kan uppfyllas ska gälla även för sådan kunskap och kompetens

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: Artikel 34 i EU-förordningen ställer ett antal specifika krav på den rådgivning som ett företag lämnar till en presumtiv PEPP-sparare innan det ingår ett avtal med spararen. Företaget ska bland annat lämna objektiv information om PEPP-produkten på ett begripligt sätt så att spararen kan fatta ett välgrundat beslut. Varje PEPP-avtal som företaget föreslår ska vara förenligt med spararens pensionsrelaterade krav och behov, med beaktande av hans eller hennes intjänade pensionsrättigheter (se artikel 34.1). Företaget ska även ge den presumtiva spararen en personlig rekommendation som förklarar varför en viss PEPP-produkt, inbegripet ett visst investeringsalternativ om så är tillämpligt, bäst motsvarar den personens krav och behov (artikel 34.2).

Finansinspektionen har i avsnitt 2.2.1 bedömt att 4 kap. 3–6 §§ värdepappersföreskrifterna bör tillämpas på alla typer av PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer för att kraven på kunskap och kompetens hos rådgivarna ska bli enhetliga och konkurrensneutrala.

I 4 kap. 3 § värdepappersföreskrifterna finns en uppräkningslista av kunskapskrav. Kraven har tagits fram med utgångspunkt i lagen om värdepappersmarknaden och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndighetens (Esma) riktlinjer¹⁶ och är således inte anpassade till vad som krävs vid rådgivning om PEPP-produkter.¹⁷ Finansinspektionen bedömer dock att den kunskap som bör krävas av personer som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter till stor del säkerställs genom kraven i 4 kap. 3 § värdepappersföreskrifterna. Försäkringsföretag och försäkringsförmedlare omfattas också, som nämnts ovan, av liknande krav vid försäkringsdistribution, se 4 kap. försäkringsdistributionsföreskrifterna. Som framgår av det som anges ovan finns det skäl att låta bestämmelsen i värdepappersföreskrifterna bli tillämplig i sin helhet för dessa företag.

Av inledningen till 4 kap. 3 § första stycket värdepappersföreskrifterna framgår att bestämmelsen riktar sig till personer som lämnar investeringsrådgivning eller information om finansiella instrument, investeringstjänster och sidotjänster. När ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör tillämpar bestämmelserna bör dock det som anges om investeringsrådgivning avse

¹⁶ Riktlinjer för bedömning av kunskap och kompetens, 22/03/2016, ESMA/2015/1886 SV.

¹⁷ Beslutspromemorian Nya värdepappersföreskrifter med anledning av Mifid 2 och Mifir, FI Dnr 15-1725.

rådgivning om PEPP-produkter och det som anges om finansiella instrument avse PEPP-produkter, med undantag för vad som anges om finansiella instrument i 4 kap. 3 § första stycket 6 och 7.

Det framgår av 4 kap. 3 § första stycket 1 värdepappersföreskrifterna att rådgivaren ska ha kunskap och kompetens om de lagar och regler som gäller för verksamheten. PEPP-regleringen innefattar, förutom rent finansiella regler, bland annat successionsrättsliga regler om förfogande av PEPP-produkten och regler om förhållandet till PEPP-spararens borgenärer. Rådgivaren behöver ha relevant kunskap om samtliga regler som kan ha betydelse för att den presumtiva spararen ska kunna fatta ett välgrundat beslut om sitt sparande.

Av andra punkten framgår att rådgivaren ska ha kunskap och kompetens om de *finansiella instrument* som institutet tillhandahåller. Vid rådgivning om PEPP-produkter innebär bestämmelsen att rådgivaren ska ha kunskap och kompetens om de *PEPP-produkter* som institutet tillhandahåller (se 2 kap. 1 § tredje stycket PEPP-föreskrifterna). Bestämmelsen innebär att rådgivarna ska ha kunskap om villkoren för de produkter som rådgivningen avser.

Rådgivare behöver också ha kunskap om intressekonflikter och risker som är förknippade med de olika PEPP-produkter som rådgivningen avser (tredje punkten), eventuella kostnader och avgifter som är förknippade med produkterna (fjärde punkten) samt de skatteeffekter som uppstår på grund av investeringen (femte punkten).

Av sjätte punkten framgår att rådgivaren ska ha kunskap och kompetens om sparande och placeringar i finansiella instrument, inbegripet historisk och förväntad avkastning, förhållandet mellan avkastning och risk, värderingsprinciper och portföljteori.

Av sjunde punkten framgår att rådgivaren också ska ha kunskap och kompetens om hur de finansiella marknaderna och enskilda finansiella instrument fungerar och hur nationella, regionala och globala händelser inverkar på de finansiella marknaderna och enskilda finansiella instrument.

Som framgår ovan ska det som i sjätte och sjunde punkterna anges om finansiella instrument *inte* i stället gälla för PEPP-produkter. PEPP-sparinstitut får erbjuda en sparare upp till sex investeringsalternativ (se artikel 42.1 i EU-förordningen). Investeringsalternativen kan innebära olika

grader av risktagande för spararen. Kunskap och kompetens om olika finansiella instrument och de finansiella marknaderna enligt sjätte och sjunde punkterna är enligt Finansinspektionen därför nödvändigt även vid rådgivning om PEPP-produkter för att rådgivaren ska kunna bedöma om något av de investeringsalternativ som erbjuds motsvarar PEPP-spararens pensionsrelaterade krav, behov och förmåga att bära förluster.

Av den åttonde punkten framgår att rådgivaren ska ha kunskap och kompetens om institutets interna riktlinjer, rutiner och system. Denna punkt är relevant även vid rådgivning om PEPP-produkter.

Av 4 kap. 3 § andra stycket värdepappersföreskrifterna följer att den kunskap och kompetens som en person ska ha, ska vara relevant i förhållande till personens arbetsuppgifter. Det är alltså inte nödvändigt att en person har kunskap och kompetens om sådant som helt saknar betydelse för de arbetsuppgifter som han eller hon utför.

Krav på kunskap och kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande

Innan ett PEPP-sparinstitut eller en PEPP-distributör ingår ett PEPP-avtal ska företaget, enligt artikel 34.1 i EU-förordningen, genom de uppgifter som det fått från den presumtiva PEPP-spararen

- specificera hans eller hennes pensionsrelaterade krav och behov, inbegripet det möjliga behovet att förvärva en produkt som erbjuder annuiteter, och
- ge den presumtiva spararen objektiv information om PEPP-produkten på ett begripligt sätt så att han eller hon kan fatta ett välgrundat beslut.

Av samma artikel framgår vidare att varje PEPP-avtal som föreslås ska vara förenligt med PEPP-spararens pensionsrelaterade krav och behov, med beaktande av hans eller hennes intjänade pensionsrättigheter.

Finansinspektionen anser att rådgivarna, för att företagen ska kunna uppfylla bland annat de uppräknade kraven, måste ha kunskap och kompetens om de pensionsrätter som ingår i den allmänna (statliga) pensionen och hur det allmänna pensionssystemet fungerar. Rådgivarna måste också ha tillräckliga kunskaper om olika tjänstepensionslösningar för att utifrån den presumtiva spararens befintliga pensionslösning kunna analysera om han eller hon behöver ytterligare sparande. De bör också ha

kunskap och kompetens om vilka produkter för långsiktigt sparande som finns på marknaden, till exempel investeringssparkonton och kapitalförsäkringar, eftersom sådana produkter utgör ett komplement till den allmänna pensionen och tjänstepensionen.

Det bör därför finnas ett krav på att PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer ska se till att en fysisk person som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter för institutets eller distributörens räkning, har tillräcklig och relevant kunskap och kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande (se 2 kap. 2 § PEPP-föreskrifterna). Med tillräcklig och relevant menas att kunskapen ska vara på en nivå som är lämplig och relevant i förhållande till verksamheten och de PEPP-produkter som rådgivningen avser (jfr 4 kap. 3 § andra stycket värdepappersföreskrifterna). Bestämmelserna i 4 kap. 4–6 §§ värdepappersföreskrifterna om kunskapstest och uppföljning samt om hur kraven på kompetens kan uppfyllas, bör gälla även kunskap och kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande.

2.3 EU-gemensam tillsynsrapportering

Finansinspektionens ställningstagande: Ett PEPP-sparinstitut ska lämna information till Finansinspektionen med intervaller och inom tidsfrister som anges i PEPP-föreskrifterna. PEPP-sparinstituten ska också lämna tillsynsrapporten om PEPP-produkten snarast efter att verksamheten har genomgått omfattande förändringar eller om PEPP-produkten ändras.

För sådana räkenskapsår som PEPP-sparinstitutet inte ska lämna tillsynsrapporten ska institutet i stället lämna en sammanfattning av relevanta risker som rör eller har samband med tillhandahållandet av PEPP-produkten och hur sparinstitutet planerar att hantera dessa risker.

Om den information som lämnats till inspektionen innehåller väsentliga fel, eller om det vid en bolags- eller föreningsstämma fattas beslut som innebär att den information som har lämnats i tillsynsrapporteringen är missvisande, ska PEPP-sparinstitutet lämna korrigerad information.

Informationen ska lämnas via de rapporteringsverktyg som finns på Finansinspektionens webbplats för periodisk rapportering.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: I artikel 40 i EU-förordningen finns bestämmelser om PEPP-sparinstitutens tillsynsrapportering till de behöriga myndigheterna (tillsynsmyndigheterna). Informationen ska omfatta kvantitativa eller kvalitativa inslag eller en lämplig kombination av sådana (artikel 40.3). Dessa regler kompletteras av regler om rapportering av kvalitativ och kvantitativ tillsynsinformation i artikel 1 i den delegerade förordningen och i artiklarna 1–4 i genomförandeförordningen.

Eiopas riktlinjer om tillsynsrapportering om PEPP-produkten innehåller också regler om vad som bör ingå i den kvalitativa tillsynsinformationen (av Eiopa kallad *tillsynsrapporten om PEPP-produkten*) och om vid vilka tidpunkter och med vilka intervall som rapporteringen bör göras till tillsynsmyndigheterna. Finansinspektionen anser, som nämns i avsnitt 1.1.2, att det finns behov av att omarbeta vissa av riktlinjerna till föreskrifter för att säkerställa en enhetlig och konsekvent tillsynsrapportering som möjliggör en effektiv tillsyn över PEPP-sparinstitutet och för att kunna lämna över informationen till Eiopa inom den angivna tiden (se riktlinje 2.3).

Den kvantitativa informationen ska lämnas årligen till tillsynsmyndigheten (se artikel 3 i genomförandeförordningen). Enligt Eiopas riktlinjer bör tillsynsmyndigheterna säkerställa att den informationen lämnas i enlighet med de enskilda PEPP-sparinstitutens särregler för årlig rapportering, dock senast 16 veckor efter utgången av det enskilda PEPP-sparinstitutets räkenskapsår (riktlinje 2.1).

Enligt riktlinje 1.2 bör tillsynsmyndigheterna säkerställa att PEPP-sparinstitutet lämnar in tillsynsrapporten om PEPP-produkten till tillsynsmyndigheten minst vart tredje år från och med dagen för registrering av PEPP-produkten samt när verksamheten genomgår omfattande förändringar eller om PEPP-produkten ändras. Den första tillsynsrapporten bör dock, enligt riktlinjerna, lämnas i slutet av registreringsåret. Tillsynsmyndigheterna bör säkerställa att rapporten lämnas senast 18 veckor efter utgången av räkenskapsåret (riktlinje 2.2).

Finansinspektionen bedömer att de tidpunkter och intervall som anges i Eiopas riktlinjer bör fastställas i föreskrifter. Det innebär att PEPP-sparinstitutet till Finansinspektionen ska

- rapportera den kvantitativa informationen senast 16 veckor efter utgången av varje räkenskapsår och
- lämna tillsynsrapporten om PEPP-produkten vart tredje år, senast 18 veckor efter räkenskapsårets utgång.

Den första tillsynsrapporten ska dock lämnas senast 18 veckor efter utgången av det räkenskapsår då PEPP-produkten registrerades (registreringsåret). Utöver detta ska, i enlighet med Eiopas riktlinjer, en ny tillsynsrapport om PEPP-produkten lämnas snarast efter att verksamheten genomgått omfattande förändringar eller om PEPP-produkten ändras.

Som nämns ovan framgår det av Eiopas riktlinje 2.1 att tillsynsmyndigheterna bör säkerställa att den kvantitativa informationen lämnas i enlighet med de enskilda PEPP-sparinstitutens särregler för årlig rapportering, dock senast 16 veckor efter utgången av sparinstitutets räkenskapsår. Finansinspektionen bedömer att endast tidsgränsen på 16 veckor bör tas in i föreskrifterna. Detta eftersom en reglering som innebär att den kvantitativa informationen om PEPP-produkten ska lämnas vid olika tidpunkter beroende på vilken typ av PEPP-sparinstitut som tillhandahåller produkten riskerar att bli onödigt krånglig. Sparinstituten kan dock välja att lämna informationen vid ett tidigare tillfälle än 16 veckor efter utgången av räkenskapsåret, till exempel i samband med att de lämnar andra uppgifter till Finansinspektionen.

Särskilt om den kvalitativa information som PEPP-sparinstituten ska lämna

I Eiopas riktlinjer 3–7 anges vilka uppgifter tillsynsrapporten om PEPP-produkten bör innehålla. Som framgår ovan är PEPP-sparinstituten skyldiga att med alla tillgängliga medel söka följa dessa riktlinjer. Finansinspektionen anser att riktlinjerna i denna del är tillräckligt tydliga och utförliga, och att det därför inte finns skäl att meddela föreskrifter på området.

Som nämnts ovan framgår det av riktlinje 1.2 att tillsynsrapporten om PEPP-produkten bör lämnas in *minst* vart tredje år. Enligt artikel 1 i kommissionens delegerade förordning ska PEPP-sparinstitut bland annat lämna en sammanfattning av relevanta risker som rör eller har samband med tillhandahållandet av PEPP-produkten och hur sparinstitutet planerar att hantera dessa risker. För att Finansinspektionen ska kunna utöva en effektiv tillsyn är det dock nödvändigt att sparinstituten rapporterar en viss kvalitativ

information till inspektionen även under de år då de inte måste lämna en fullständig tillsynsrapport om PEPP-produkten. PEPP-sparinstituten bör därför lämna in en sådan sammanfattning som anges i artikel 1 i kommissionens delegerade förordning senast 18 veckor efter utgången av de räkenskapsår då en fullständig tillsynsrapport inte ska lämnas.

De uppgifter som ska anges i sammanfattningen ska företagen lämna första gången i tillsynsrapporten om PEPP-produkten efter utgången av det första verksamhetsåret. Uppgifterna i den årliga sammanfattningen bör därefter till stor del kunna återanvändas från år till år. Kravet på en sammanfattning bör därför inte bli särskilt betungande för bolagen. Rapporteringskraven i EU-förordningen gäller för samtliga företag oavsett storlek och komplexitet. Finansinspektionen ser därför inte heller skäl att i föreskrifterna om PEPP-produkten ställa lägre krav på mindre företag.

Korrigerad information till Finansinspektionen

Om den information som ett PEPP-sparinstitut har lämnat i sin tillsynsrapportering innehåller väsentliga fel, eller om det vid en bolags- eller föreningsstämma fattas beslut som innebär att den information som har lämnats i tillsynsrapporteringen är missvisande, ska företaget snarast lämna korrigerad information.

Informationen lämnas genom Finansinspektionens rapporteringsverktyg

Uppgifterna ska lämnas via de rapporteringsverktyg som finns på Finansinspektionens webbplats för periodisk rapportering. Information om rapporteringsverktygen finns för närvarande att tillgå på webbadressen <https://www.fi.se/rapportera/rapporteringsportalen>.

2.4 Bemyndiganden som Finansinspektionen för närvarande inte utnyttjar

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen utnyttjar för närvarande inte bemyndigandena att meddela föreskrifter om

- att PEPP-sparinstitut ska förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner och om innehållet i sådana prognoser,
- på vilket språk ett PEPP-faktablad enligt artikel 26 i EU-förordningen ska upprättas, och

- produktioningripanden.

Remisspromemorian: Promemorian innehöll samma bedömning.

Remissinstanserna: Remissinstanserna instämmer i bedömningen eller har inga synpunkter på den.

Finansinspektionens skäl: I 2 § kompletteringsförordningen finns ett antal bemyndiganden, utöver de som framgår ovan. Finansinspektionen avvaktar med att utnyttja dessa bemyndiganden.

I 2 § 2 kompletteringsförordningen finns ett bemyndigande för Finansinspektionen att meddela föreskrifter om att PEPP-sparinstitut ska förse PEPP-sparare med ytterligare prognoser för pensionsförmåner och om innehållet i sådana prognoser. Av artikel 36.1 d i EU-förordningen framgår att PEPP-pensionsbeskedet ska innehålla uppgifter om prognoser för pensionsförmåner grundade på den tidigaste dag som utbetalningsfasen kan inledas. Om prognosen för pensionsförmånerna grundas på ekonomiska scenarier ska den informationen också innehålla ett bästa scenario och ett oförmånligt scenario, med beaktande av PEPP-avtalets särskilda karaktär. Kommissionen har också i en delegerad förordning¹⁸ fastställt tekniska tillsynsstandarder som specificerar reglerna för att fastställa de antaganden om prognoser för pensionsförmåner som avses artikel 36.1 d (se bilaga 3, del 2). Prognoser för framtida pensionsinkomst är viktiga för att konsumenterna ska förstå PEPP-produkten och dess lämplighet i förhållande till de individuella pensionsmålen. Finansinspektionen bedömer dock att den EU-rättsliga regleringen av de prognoser som ska lämnas är tydlig och att det för närvarande inte behöver regleras i föreskrifter att ytterligare prognoser ska tas fram och om innehållet i dessa. Om det i framtiden finns PEPP-sparinstitut på marknaden kan det dock finnas skäl att se över behovet av ytterligare prognoser. Finansinspektionen kan därför komma att utnyttja bemyndigandet vid en senare tidpunkt.

Finansinspektionen har också fått ett bemyndigande att meddela föreskrifter om på vilket språk ett PEPP-faktablad enligt artikel 26 i EU-förordningen ska upprättas (se 2 § 3 kompletteringsförordningen). Enligt EU-

¹⁸ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/473 av den 18 december 2020 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1238 vad gäller tekniska tillsynsstandarder som specificerar kraven för faktablad, för kostnader och avgifter som ingår i kostnadstaket och för riskreduceringstekniker för den paneuropeiska privata pensionsprodukten.

förordningen ska ett PEPP-faktablad vara formulerat på något av de officiella språk som används i den del av medlemsstaten där PEPP-produkten distribueras, eller på ett annat språk som godtas av de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten, eller översättas till något av dessa språk om det har formulerats på ett annat språk (artikel 27.1 första stycket). I Sverige är svenska huvudspråk. Svenska är därmed samhällets gemensamma språk, som alla som är bosatta i Sverige ska ha tillgång till och som ska kunna användas inom alla samhällsområden (4 och 5 §§ språklagen [2009:600]). Ett PEPP-faktablad ska således upprättats på svenska, om inte Finansinspektionen godtar något annat språk. Inspektionen ser i nuläget inte något behov av att föreskriva att PEPP-faktabladet ska få upprättas på något annat språk än svenska och väljer därför för närvarande att inte utnyttja bemyndigandet.

Slutligen har Finansinspektionen fått ett bemyndigande att meddela föreskrifter om produktioningripanden enligt artikel 63 i EU-förordningen (se 2 § 4 kompletteringsförordningen). Enligt artikeln ska behöriga myndigheter få förbjuda eller begränsa marknadsföringen eller distributionen av en PEPP-produkt i eller från sin medlemsstat om ett antal villkor är uppfyllda. Detta bemyndigande kan bli aktuellt att utnyttja först när det finns PEPP-produkter på marknaden. Finansinspektionen kan således komma att utnyttja bemyndigandet längre fram om det uppstår ett behov av att göra ett produktioningripande.

2.5 Följdändringar i andra föreskrifter

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionen inför upplysningsbestämmelser i följande sju föreskrifter:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:10) om förvaltare av alternativa investeringsfonder
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2014:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:8) om försäkringsrörelse
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:13) om tillsynsrapportering för försäkringsrörelse
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2018:10) om försäkringsdistribution.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen har sedan tidigare meddelat föreskrifter som innehåller rörelse regler för de olika typer av företag som kan vara PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer. Finansinspektionen har också meddelat föreskrifter som innehåller bestämmelser om sådana företags rapportering. De nya PEPP-föreskrifterna innehåller regler för PEPP-sparinstitut och PEPP-distributörer som gäller utöver de föreskrifter som är generellt tillämpliga för respektive företagstyp. Det är därför lämpligt att i den generella rörelse regleringen ta in bestämmelser av vilka det framgår att det för företag som är PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer finns ytterligare bestämmelser i PEPP-föreskrifterna

2.6 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Finansinspektionens ställningstagande: Föreskrifterna ska träda i kraft den 1 januari 2023. Det finns inget behov av övergångsbestämmelser.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inga synpunkter på det.

Finansinspektionens skäl: EU-förordningen ska tillämpas efter den 22 mars 2022. Kompletteringslagen träder i kraft den 1 januari 2023. Det är viktigt att Finansinspektionens föreskrifter om PEPP-produkten träder i kraft så snart som möjligt eftersom föreskrifterna utgör en del av den samlade PEPP-regleringen. Föreskrifterna kan dock inte träda i kraft innan kompletteringslagen träder i kraft.

Föreskrifterna bör därför träda i kraft samtidigt som lagen, det vill säga den 1 januari 2023.

Genom EU-förordningen införs en ny sparform, sparande i en PEPP-produkt. Det finns således inte några tidigare föreskrifter för denna typ av sparande att förhålla sig till. Det finns inte heller några övergångsbestämmelser i EU-förordningen eller i kompletteringslagen. Det finns därmed inte något behov av övergångsbestämmelser till föreskrifterna.

3 Konsekvenser

Som nämns i avsnitt 1.3 finns det ett behov av att meddela föreskrifter om kunskap och kompetens vid rådgivning och om tillsynsrapportering och det finns inte något alternativ till bindande föreskrifter.

Det framgår av artikel 34.6 i EU-förordningen att medlemsstaterna ska offentliggöra de kriterier som använts för att bedöma kunskapen och kompetensen hos rådgivare. I artikel 40.2 a i förordningen anges att behöriga myndigheter ska ha befogenhet att fastställa art, omfattning och format för den information som ska rapporteras till dem. Finansinspektionen bedömer därför att föreskrifterna överensstämmer med och inte går utöver Sveriges skyldigheter som medlemsstat i EU.

Finansinspektionens föreskrifter om tillämpningsområde och definitioner medför inte några direkta konsekvenser för samhället, konsumenterna, företagen eller Finansinspektionen.

Inte heller de upplysningsbestämmelser som tas in i andra föreskrifter medför några direkta konsekvenser.

Reglerna om kunskap och kompetens vid rådgivning om PEPP-produkter liknar de regler om detta som finns på närliggande områden. De företag som kommer att tillämpa föreskrifterna är som nämnts sannolikt sådana företag som redan tillämpar de befintliga reglerna om kunskap och kompetens. Reglerna om EU-gemensam rapportering gäller tidpunkter, intervall och format för rapporteringen. Finansinspektionen bedömer att regleringen inte är av sådant slag att det krävs särskilda informationsinsatser som exempelvis informationsträffar eller utbildningar.

Konsekvenserna av inspektionens föreskrifter om kunskap och kompetens samt EU-gemensam tillsynsrapportering beskrivs nedan.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

3.1.1 Kunskap och kompetens

Genom föreskrifterna säkerställs att rådgivarna har tillräcklig kunskap och kompetens, så att presumtiva PEPP-sparare kan få den information de behöver för att kunna fatta välavvägda beslut om sitt sparande. Reglerna

förväntas därför bidra till både ett starkt konsumentskydd och ett högt förtroende för det finansiella systemet. Föreskrifterna bedöms inte innebära några negativa konsekvenser för samhället och konsumenterna.

3.1.2 Tillsynsrapportering

Föreskrifterna om tillsynsrapportering möjliggör en effektiv tillsyn över PEPP-sparinstituten, vilket bidrar till ett starkt konsumentskydd och ett högt förtroende för det finansiella systemet. Föreskrifterna bedöms inte innebära några negativa konsekvenser för samhället och konsumenterna.

3.2 Konsekvenser för företagen

3.2.1 Berörda företag

Försäkringsföretag med tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse, kreditinstitut, värdepappersbolag som tillhandahåller portföljförvaltning, fondbolag och AIF-förvaltare kommer att kunna ansöka om registrering av en PEPP-produkt (se artikel 6.1 i EU-förordningen). Dessa företag får distribuera PEPP-produkter som de själva har utvecklat. De får också distribuera produkter de inte själva har utvecklat förutsatt att de följer den relevanta sektorslagstiftningen (se artikel 10.1).

Följande svenska företag har möjlighet ansöka om registrering av en PEPP-produkt.

- Försäkringsföretag med tillstånd för direkt livförsäkringsrörelse (cirka 30 till antalet)
- Kreditinstitut (cirka 120)
- Värdepappersbolag som tillhandahåller portföljförvaltning (cirka 100)
- Fondbolag (cirka 50)
- AIF-förvaltare (cirka 90).

Försäkringsförmedlare som är registrerade enligt försäkringsdistributionsdirektivet¹⁹ och värdepappersföretag som har auktoriserats enligt Mifid 2-direktivet för tillhandahållande av investeringsrådgivning, får distribuera PEPP-produkter som de inte själva har utvecklat (se artikel 10.2 i EU-förordningen). Det finns i dag cirka 60 svenska värdepappersbolag med tillstånd för investeringsrådgivning och cirka 1 000 registrerade försäkringsförmedlare.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/97 av den 20 januari 2016 om försäkringsdistribution.

Föreskrifterna träffar endast de institut som väljer att börja utveckla och tillhandahålla PEPP-produkter i Sverige. Efterfrågan kommer att styra i vilken omfattning finansiella företag kommer att vilja utveckla och distribuera, eller bara distribuera, PEPP-produkter. I Sverige finns redan ett förhållandevis gott utbud av sparprodukter, varav vissa lämpar sig för ett långsiktigt sparande. Ett PEPP-sparande förväntas inte heller ge några särskilda skattefördelar jämfört med de sparformer som redan finns på den svenska marknaden. Eiopa genomförde en webbenkät om PEPP-produkten under våren 2021. Syftet var att få information om hur många företag som avsåg att registrera en PEPP-produkt. Inget svenskt företag besvarade enkäten. De branschorganisationer som deltog på det externa referensgruppsmöte som Finansinspektionen ordnade bedömde att intresset för att börja tillhandahålla PEPP-produkter var relativt litet bland medlemmarna i respektive bransch. Endast ett begränsat antal företag bedöms således för närvarande vara intresserade av att tillhandahålla dessa produkter i Sverige. I sitt remissvar instämmer *Fondbolagens förening* i denna bedömning.

Inspektionen uppskattar nedan konsekvenserna av föreskrifterna för företag som kommer att tillhandahålla PEPP-produkter och därmed tillämpa reglerna.

3.2.2 Kostnader för företagen

Finansinspektionen har när den beräknat kostnaderna uppskattat hur mycket tid som bör gå åt för att uppfylla kraven i de nya föreskrifterna.

Beräkningarna utgår från vissa antaganden. De företag som kan bli PEPP-sparinstitut eller PEPP-distributörer är av olika storlek och omfattar alltifrån storbanker till enskilda försäkringsförmedlare. Kostnaderna för att anpassa verksamheten till de nya kraven beror på företagets verksamhet, omfattning och komplexitet, och uppskattas därför endast översiktligt nedan. De faktiska kostnaderna kan därmed komma att skilja sig avsevärt från företag till företag.

Finansinspektionen utgår från instruktioner från Tillväxtverket om hur ekonomiska effekter som regler har för företag ska beräknas. Eftersom Statistiska centralbyråns (SCB) statistik över löner omfattar relativt stora yrkesgrupper bedömer Finansinspektionen emellertid att en beräkning som baseras enbart på denna statistik kan bli missvisande. Inspektionen utgår därför från de beräkningar som gjordes i konsekvensanalyserna när värdepappersföreskrifterna²⁰ och försäkringsdistributionsföreskrifterna²¹

²⁰ Se beslutspromemorian i FI Dnr 15-1725.

togs fram. Skälet till det är att målgruppen, det vill säga den personal som kommer att utföra arbetet med att anpassa verksamheten till de nya reglerna väntas ha liknande kompetens och lönenivå som den i de tidigare analyserna.

För att säkerställa att de tidigare uppgifterna fortfarande är aktuella utgår inspektionen från förändringen i SCB:s arbetskostnadsindex för privatanställda tjänstemän inom sektorn Kreditinstitut och försäkringsbolag m.m. Beräkningarna i beslutspromemorian till försäkringsdistributionsföreskrifterna gjordes år 2018. Inför Finansinspektionens remittering av föreskriftsförslaget räknade inspektionen ut att indexhöjningen från december 2018 till december 2021 var cirka tio procent. Inspektionen utgick från denna siffra för att räkna upp de tidigare schablonberäkningarna. Eftersom inflationen har ökat kraftigt det senaste halvåret har Finansinspektionen övervägt om det finns anledning att justera beräkningarna ytterligare. Inflationen har dock ännu inte lett till någon större påverkan på arbetskostnaden. Det är också svårt att uppskatta hur arbetskostnaden kommer att påverkas framöver av förändringarna i marknadsläget. Finansinspektionen väljer därför att inte räkna upp schablonberäkningarna ytterligare.

Vid bedömningen av de kostnader som uppstår för företagen utgår Finansinspektionen från att en arbetstimme medför en genomsnittlig kostnad för egen personal på 1 400 kronor. För konsulter bedöms kostnaden vara något högre. Inspektionen uppskattar den genomsnittliga kostnaden för en konsults arbetstimme till 2 200 kronor.

3.2.2.1 Kunskap och kompetens

Artikel 23 i EU-förordningen gör att värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare och kreditinstitut redan omfattas av bestämmelserna i 4 kap. 3–6 §§ värdepappersföreskrifterna. Konsekvenserna av att de bestämmelserna ska tillämpas även på de nämnda företagens PEPP-verksamhet beror alltså på artikel 23 och inte på de nya föreskrifterna. Inspektionen behöver därför inte utreda konsekvenserna av att värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare och kreditinstitut ska tillämpa dessa bestämmelser.

Denna konsekvensanalys fokuserar därmed till största delen på konsekvenserna för försäkringsföretag och försäkringsförmedlare.

²¹ Se beslutspromemorian i FI Dnr 16-17599.

Finansinspektionens föreskrifter om kunskap och kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande i 2 kap. 2 § PEPP-föreskrifterna samt de krav på bland annat kunskapstest och uppföljning som ska gälla med anledning av 2 kap. 2 §, medför dock konsekvenser för samtliga företag. För att kunna uppskatta vilka konsekvenser de specifika kraven innebär för värdepappersbolag, fondbolag, AIF-förvaltare och kreditinstitut skulle inspektionen behöva separera konsekvenserna i denna del från resterande krav på kunskap och kompetens. Det är dock svårt att på ett tillförlitligt sätt göra en sådan uppdelning.

Det kan antas att arbetet med att göra de anpassningar i verksamheten som krävs på grund av reglerna om kunskap och kompetens medför liknande konsekvenser för alla företag oavsett om reglerna följer av artikel 23 i EU-förordningen eller av Finansinspektionens föreskrifter. Finansinspektionen anser mot denna bakgrund att det inte finns skäl att göra en fördjupad analys av de individuella konsekvenserna av respektive kunskaps- och kompetenskrav.

De företag som kan komma att tillhandahålla PEPP-produkter är med största sannolikhet

- företag som sedan tidigare har tillhandahållit investeringsrådgivning eller bedrivit försäkringsdistribution och
- nystartade företag som har för avsikt att erbjuda PEPP-produkter vid sidan av sin investeringsrådgivning eller försäkringsdistribution.

De företagen omfattas redan i dag av föreskrifter med krav på kunskap och kompetens. De kunskaps- och kompetenskrav som nu har tagits fram liknar de krav som gäller enligt nämnda föreskrifter. Föreskrifterna bör därför inte medföra några direkta konsekvenser för företagens system för att säkerställa kunskap och kompetens hos sina medarbetare. Föreskrifterna kommer dock att medföra kostnader för att utbilda och kompetensutveckla rådgivarna, för att säkerställa att kraven i EU-förordningen kan uppfyllas. Föreskrifterna kommer också att medföra vissa kostnader för kunskapstest.

Företag som inte tidigare har tillhandahållit investeringsrådgivning eller bedrivit försäkringsdistribution kan visserligen börja distribuera PEPP-produkter, och för sådana företag är kraven på kunskap och kompetens helt nya. Kostnaden för företagen skulle därmed bli högre eftersom kraven i föreskrifterna innebär att de behöver inrätta nya system för att säkerställa kunskapen och kompetensen hos sina medarbetare. Finansinspektionen

uppfattar det dock som mycket osannolikt att något företag som inte tidigare har tillhandahållit investeringsrådgivning eller bedrivit försäkringsdistribution kommer att börja distribuera PEPP-produkter. Det är vidare mycket osannolikt att ett nystartat företag ansöker om ett rörelsetillstånd²² för att enbart tillhandahålla PEPP-produkter. PEPP-produkter förväntas snarare utgöra ett komplement till företagets försäkringsdistribution eller investeringsrådgivning. Inspektionen utgår därför i sin konsekvensanalys från att de företag som kommer att träffas av reglerna tidigare har omfattats av föreskrifter om kunskap och kompetens och att nystartade företag som har för avsikt att driva PEPP-verksamhet också kommer att driva försäkringsdistribution eller tillhandahålla investeringsrådgivning, eller båda delarna.

Föreskrifter om vilken kunskap och kompetens rådgivaren ska ha

För att företagen ska uppfylla EU-förordningens krav på rådgivning krävs det att de personer som tillhandahåller rådgivningen har tillräcklig och relevant kunskap. Företagen måste se till att rådgivarna får den utbildning och kompetensutveckling som är nödvändig för att de ska förvärva och upprätthålla kunskapen. Utbildningen behöver anpassas till de anställdas bakgrund och tidigare erfarenheter. Alla rådgivare kommer dock att behöva utbildning om de specifika villkor som gäller för de produkter som erbjuds, kostnader och avgifter som är förknippade med de PEPP-produkter som rådgivningen avser, skatteeffekter av sparandet och de författningar som gäller för PEPP-verksamheten.

Företag som själva tillhandahåller utbildning till sina anställda behöver se över befintliga interna processer och rutiner samt ta fram utbildningsmaterial för att kunna hålla utbildning i den utsträckning som krävs. Arbetet kan antas ta cirka 80 timmar i anspråk och därmed ge upphov till engångskostnader på 112 000–176 000 kronor. Det kan antas ta cirka tio timmar i anspråk och ge upphov till löpande kostnader på 14 000–22 000 per år att förse rådgivarna med nödvändig kompetensutveckling.

Om företagen inte själva har förutsättningar att tillhandahålla rådgivarna utbildning i den omfattning som krävs kan utbildningarna eller delar av dem behöva genomföras externt, vilket sannolikt innebär ökade kostnader. Kostnaden för externa utbildningar är svår att uppskatta med tillräcklig

²² Tillstånd att bedriva försäkringsrörelse, försäkringsdistribution, värdepappersrörelse, fondverksamhet, bank- eller finansieringsrörelse eller att förvalta en alternativ investeringsfond.

tillförlitlighet eftersom de beror på omfattningen av utbildningen och hur många anställda som genomför utbildningen samtidigt.

Föreskrifter om hur kompetensen kan uppnås

Föreskrifterna innebär att företagen ska se till att de fysiska personer som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter har tillräcklig och relevant praktisk erfarenhet. Dessa krav skiljer sig inte från de krav som gäller enligt värdepappersföreskrifterna och försäkringsdistributionsföreskrifterna. Kraven bör därför inte föranleda några direkta kostnader för berörda företag.

Finansförbundet har påpekat att föreskrifterna i denna del får konsekvenser för företagen eftersom de befintliga reglerna inte gäller PEPP-produkter eller kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande. De nya reglerna borde, enligt förbundet, ha konsekvenser för berörda företag eftersom PEPP-specifik kompetens och erfarenhet måste uppnås av finansanställda för att uppfylla regelkraven.

Bestämmelsen i 4 kap. 6 § värdepappersföreskrifterna innebär att kraven på kompetens enligt 3 § kan uppfyllas genom att rådgivaren tidigare har utfört arbete eller genom att rådgivaren utför sina arbetsuppgifter under övervakning av en annan person som uppfyller kraven enligt 3 § och tar fullt ansvar för tjänsternas utförande under en period som motsvarar minst sex månaders heltidsarbete. Bestämmelsen ska också tillämpas i fråga om kraven på kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande i 2 kap. 2 § PEPP-föreskrifterna.

Finansinspektionen instämmer i Finansförbundets uppfattning att de befintliga reglerna inte gäller PEPP-produkter eller kompetens om allmän pension, tjänstepension och produkter för långsiktigt sparande. Eftersom regelverket är nytt kommer det, som nämns ovan under rubriken *Föreskrifter om vilken kunskap och kompetens rådgivaren ska ha*, krävas en större engångssatsning på utbildning för de företag som vill tillhandahålla PEPP-produkter. Kostnaderna för en sådan utbildning behandlas under den nämnda rubriken.

Krav på kunskapstest och uppföljning

De befintliga föreskrifterna om kunskap och kompetens vid investeringsrådgivning respektive försäkringsdistribution innehåller krav på årliga kunskapstest och uppföljning. Föreskrifterna om kunskapstest för de fysiska

personer som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter bör därför inte innebära några direkta konsekvenser för företagens organisation.

Föreskrifterna innebär dock att de befintliga kunskapstesten behöver uppdateras eller att nya kunskapstest behöver tas fram för att uppfylla kraven i föreskrifterna och i EU-förordningen. Denna kostnad får slås ut på antalet personer som tillhandahåller rådgivningen och som därmed ska genomföra dessa tester.

I försäkringsdistributionsföreskrifterna finns inget krav på att kunskapstestet ska tillhandahållas av en person som är fristående från företaget eller att en oberoende granskare ska ha godkänt testet. För försäkringsföretag och försäkringsförmedlare innebär kravet i 4 kap. 4 § värdepappersföreskrifterna därför en skärpning i förhållande till motsvarande bestämmelse i 4 kap. 8 § försäkringsdistributionsföreskrifterna. Dessa företag behöver således se till att rådgivarna genomför kunskapstestet hos en fristående aktör, eller se till att testet godkänns av en oberoende granskare. Det kan innebära vissa utökade kostnader för dessa företag.

Storleken på kostnaden för att genomföra ett kunskapstest hos en fristående aktör beror på hur många anställda som gör testet samtidigt. Den årliga merkostnaden för att genomföra kunskapstester kan därmed variera stort. Finansinspektionen uppskattar att kostnaden kan uppgå till mellan 400 kr och 1 400 kronor per deltagare.

Inga särskilda regler för små företag

Eftersom små företag har ett mindre antal anställda bör föreskrifterna om kunskap, erfarenhet samt kunskapstest och uppföljning innebära mindre kostnader för dem. Men å andra sidan kan dessa företag ha sämre möjligheter än större företag att generellt bära ökade kostnader. Större företag bör vidare, i större utsträckning än små företag, kunna slå ut kostnaden för utbildningsinsatser och kunskapstest på flera anställda och därigenom sänka snittkostnaden per anställd. Mindre företag kan också i högre utsträckning än större företag behöva anlita konsulter för att anpassa verksamheten till de nya kraven. Kostnaden kan därmed hamna i det högre spannet för mindre företag.

Inspektionen har övervägt om det finns skäl att anpassa kraven på kunskap och kompetens utifrån verksamhetens art, storlek och komplexitet för att mindre företag ska få bättre förutsättningar att konkurrera med de större företagen. Eftersom reglerna tas fram för att skydda presumtiva PEPP-

sparare är det dock av stor vikt att samma regler gäller för alla företag som tillhandahåller rådgivning om PEPP-produkter. Finansinspektionen bedömer därför att det inte finns skäl för att införa särskilda regler för små företag.

3.2.2.2 EU-gemensam tillsynsrapportering

Den information som PEPP-sparinstituten ska rapportera till tillsynsmyndigheten framgår av EU-förordningen, den delegerade förordningen och genomförandeförordningen. De ökade kostnader som rapporteringskraven medför för företagen kommer därför främst från den EU-rättsliga regleringen. Inspektionen har konkretiserat vissa av Eiopas riktlinjer om PEPP-produkten i bindande föreskrifter. Föreskrifterna om tidsfrister, intervall och format för rapportering innebär inga direkta konsekvenser för företagen.

Finansinspektionen bedömer att föreskrifterna om en årlig sammanfattning kan innebära vissa konsekvenser för berörda företag. Uppgifterna ska dock lämnas första gången i tillsynsrapporten om PEPP-produkten efter utgången av det första verksamhetsåret. Uppgifterna i den årliga sammanfattningen bör därefter till stor del kunna återanvändas från år till år. Tidsåtgången för att efter andra verksamhetsåret och efterföljande år sammanställa rapporten uppskattas till 8–15 timmar och kostnaderna bedöms uppgå till 11 200–33 000 kronor.

Det kan antas att små företag har sämre möjligheter att bära dessa kostnader. Finansinspektionen har därför övervägt om det finns skäl att anpassa kraven på en årlig sammanfattning utifrån verksamhetens art, storlek och komplexitet. Normalt sett har dock mindre företag färre uppgifter att rapportera vilket innebär att tidsåtgången för dem bör ligga i det lägre spannet. Eftersom syftet med att begära in en årlig sammanfattning är att skydda konsumenter finns det inte skäl att införa särskilda regler för små företag.

3.3 Konsekvenser för Finansinspektionen

3.3.1 Kunskap och kompetens

Föreskrifterna innebär att Finansinspektionen måste utöva tillsyn över att företagen säkerställer att de personer som ger råd om PEPP-produkter har tillräcklig och relevant kunskap och kompetens. Inspektionen anser dock att företagen bör ha bättre förutsättningar att uppfylla kraven på rådgivning i EU-förordningen om rådgivarna har tillräcklig kunskap och kompetens. Föreskrifterna kan därför innebära att tillsynen över företagen underlättas.

3.3.2 EU-gemensam tillsynsrapportering

De EU-rättsliga kraven på tillsynsrapportering om PEPP-produkter innebär att Finansinspektionen måste anpassa sina system för att kunna ta emot denna information. Föreskrifterna om tidsfrister och intervaller för rapportering bedöms dock inte ha några direkta konsekvenser för Finansinspektionen. Inspektionen förväntar sig dock att föreskrifterna om en årlig sammanfattning av relevanta risker kan kräva vissa tillsynsresurser. En granskning av de årliga kvalitativa rapporterna bedöms ta 3–5 timmar i anspråk per rapport.